No. 1311 Zaterdag 13 Februari 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 12 Februari, 1909.

Dr. PAÚL
EN DE
30°/₀ ADDITIONEELE RECHTEN.

Mag men de telegrammen en de interviews van verschillende Nederlandsche en Buitenlandsche Bladen gelooven, dan denkt Venezuela's afgevaardigde, Dr. JOSE DE J. PAUL, al heel nuchter over de oplossing der Venezolaansche quaestie. Hoofdzakelijk zou deze oplossing bestaan in het *statu quo antes*. De oude toestand vóór de beruchte Mei-decreten zou door terugtrekking dier decreten weder worden ingevoerd.

Alsof TOEN alles in orde was en er vóór Mei, 1908, geen Venezolaansche quaestie bestond!

Van den aanvang af hebben wij daar heel anders over gedacht.

Een ieder verwachtte, dat, nu Castro's ongerechtigheden de maat van Nederland's geduld deed overloopen, de hooge Regeering de verhouding van Curaçao met Venezuela eindelijk eens afdoende en voor goed zoude regelen.

In onze hoop werden wij niet teleurgesteld.

Z. Exc. De MAREES VAN SWINDEREN schreef reeds in zijn brief van 20 Augustus aan den Minister van Buitenlandsche Zaken der Vereenigde Staten van Venezuela:

„Ons beider grondgebied is door de natuur aangewezen om door wederzijdsche vriendschap elkaar's welvaart te bevorderen. Wanneer goede bedoelingen beide Regeeringen bezielen, kan deze welvaart in hooge mate in de hand gewerkt worden...... Ik blijf mij gaarne vleien dat, zoodra de diplomatieke betrekkingen tusschen onze beide landen op normalen voet hersteld zullen zijn, de nieuw te benoemen Vertenwoordiger van Hare Majesteit er in slagen zal de goede bedoelingen waarmede de Nederlandsche Regeering oprechtelijk bezield is, bij Uwe Excellentie ingang te doen vinden en een goede verstandhouding daarmede zal kunnen bestaan. Of niet het sluiten van een definitief arbitrage-verdrag en eene consulaire en handels-conventie daartoe het zekerste middel zou opleveren, blijven aan een latere beslissing voorbehouden."

Deze *latere beslissing* moet *thans* genomen worden in overeenstemming met Venezuela's afgevaardigde.

Duidelijk en klaar zegt de Minister, dat de Regeering thans een *duurzame* goede verstandhouding zal trachten te bereiken. Met Dr. PAUL zal Zijne Excellentie bespreken, of het sluiten van een definitief arbitrage-verdrag en eene consulaire en handelsconventie daartoe niet het zekerste middel zal opleveren.

Dergelijke verdragen waren tot dusverre nog niet met Venezuela gesloten. De Nederlandsche Regeering wil dus iets anders dan terugkeeren tot den toestand van vóór Mei 1908.

De Nederlandsche Regeering wil dat voortaan Curaçao en Venezuela als naaste buren in de meest vriendschappelijke verstandhouding met elkander zullen leven.

En nu vragen wij: Is een handelsconventie met Venezuela bestaanbaar, als de 30 % additioneele rechten loodzwaar op onzen handel blijven drukken?

Is de algeheele opheffing, of een belangrijke vermindering dezer overdreven hoog opgevoerde rechten, niet de eerste stap tot deze overeenkomst?

Wij meenen dan ook niet mis te tasten, als wij vastelijk gelooven, dat de Minister van den aanvang af de opheffing der 30 % additioneele rechten opnam onder de voorwaarden om te komen tot een arbitrage-verdrag, tot een consulaire en handelsconventie met Venezuela.

Slechts door opheffing dezer vexatoire maatregelen kan Venezuela met der daad toonen, dat het werkelijk vriendschap wil sluiten met Nederland en zijn Kolonie Curaçao.

Vreemd stonden wij dan ook te kijken toen wij zagen, dat Dr. PAUL verklaarde, dat de opheffing der 30 % NIET behoorde bij de oplossing der Venezolaansche questie.

De Tijd schrijft hieromtrent:

Elders in ons blad kan men lezen, dat onze Minister van Buitenlandsche Zaken aan den correspondent der „Frankfurter Zeitung" te 's Gravenhage zou hebben verklaard, met Dr. Paul niet te zullen spreken over de afschaffing der 30 pCt. douanerechten. En nu seint ook de Parijsche correspondent der „Nieuwe Rott. Ct.":

Hedenmorgen kennis nemende van de door de „Tijd" opgeworpen kwestie van de dertig procent additioneele rechten op invoer van de Antillen, ben ik naar dr Paúl gegaan en heb zijn meening hierover gevraagd. Paúl scheen verwonderd en zeide mij, dat dit een kwestie is, geheel buiten het hangend geschil staande. Ik veronderstel ook niet, zeide hij, dat de Nederlandsche regeering deze kwestie erin zal mengen. Deze additioneele rechten bestaan sedert lange jaren en waren geenszins een wraakmaatregel bijzonderlijk tegen Nederland, maar een algemeene wettelijke maatregel van protectie tegen de voortbrengselen van alle Antillen. Het was een maatregel ... [illegible] handel en het verkeer met Europa te beschermen."

Ik vraag nog: Zou, indien de Nederlandsche regeering erover spreken wilde, eenige schikking op dit punt mogelijk zijn?"

Dr. Paúl antwoordt glimlachend: Men kan over alles spreken en op dit ondermaansche kan men alles schikken. Maar ik herhaal, dat deze zaak geheel buiten de hangende kwesties staat. Deze laatste zullen zeer gemakkelijk en snel te regelen zijn."

Wij merken op, dat de quaestie der 30 pCt niet door de redactie van „De Tijd", maar door onzen correspondent te Curaçao is opgeworpen en o. i. zeer terecht. Immers het was aan hem, de wenschen en verlangens der bewoners van Curacao weer te geven en aan ons om hem daartoe in de gelegenheid te stellen.

Het doet ons evenwel genoegen, dat ook Dr. Paul zoo welgemutst over de zaak denkt. Immers, wel is het ons niet onbekend, dat het hooge douanerecht niet speciaal tegen de Nederlanders, maar tegen de bewoners van alle eilanden in de Caraïbische zee is gericht, maar het is op dit ondermaansche toch ook mogelijk, dat een geordende, moderne regeering in Venezuela andere bronnen vindt om in haar voortbestaan te voorzien en hare onderdanen te beschermen. Vooral indien de magistraten te Caracas geen persoonlijk belang meer hebben bij de economische toestanden in Venezuela, valt er zeer zeker met meer ernst over te praten dan Dr Paúl wel wil doen voorkomen.

Daar dit evenwel een internationale quaestie is, die wellicht niet zonder voorafspraak met andere mogendheden door één enkele belanghebbende Regeering kan worden ter hand genomen, gelooven wij wel, dat zij thans buiten de afrekening zal worden gehouden."

Het Huisgezin geeft verkort de correspondentie in *De Tijd* weer: de meening werd uitgesproken, dat bij de aanstaande onderhandelingen tusschen dr. Paul en de Nederlandsche regeering, — deze laatste ook den eisch zou stellen tot afschaffing van den bijslag van 30 pct. op de douanerechten, die de vroegere president van Venezuela, Guzman Blanco voor 36 jaar had ingevoerd, uit wraak wegens zijn uitzetting uit Curaçao. De Nederlandsche regeering kon hierbij rekenen op den steun van Engeland, daar van goederen uit Trinidad afkomstig dezelfde bijslag wordt geheven.

De afschaffing van dien bijslag zou, volgens de Curaçaosche bladen, een groot voordeel voor die kolonie zijn en tevens een einde maken aan den ontzettenden smokkelhandel, die op Curacao ook door vele Venezolanen, onder wie zelfs een zuster van Castro, wordt gedreven.

Het Huisgezin schrijft dan verder:

De correspondent van de *Frankf. Ztg.* heeft nu bij informatie aan het departement van Buitenlandsche zaken te 's-Gravenhage vernomen, dat er bij onze regeering geen plan bestaat die douanerechten *thans* tot een onderwerp van bespreking met dr. Paúl te maken."

Men lette op het woordje *thans*, wat boven in de aanhaling uit *De Tijd* niet wordt gevonden.

Met deze bijvoeging echter begrijpen wij de verklaring van den Minister volkomen, en komen zóó weder tot de gevolgtrekking, ook door *De Tijd* bedoeld: dat de opheffing der 30 % een internationale quaestie is welke NIET *thans* met Dr. PAUL, maar later bij de regeling der geschillen voor het Hof van Arbitrage zal worden geregeld.

Om de 30% af te schaffen, moet het 1ste artikel van het Código de Hacienda worden veranderd en nu lazen wij in de couranten van Caracas, dat President Gomez bij decreet van 22 Januari ll. een commissie van drie leden heeft benoemd ter herziening van de nationale wetboeken.

Zou dit reeds wijzen op een voorbereidenden maatregel tot opheffing der 30% ?

Dr. PAÚL.

Binnenkort zal de afgezant van Venezuela dr. Paul naar Den Haag komen, ten einde het geschil tusschen Nederland en zijn land uit den weg te ruimen. Naar aanleiding van dit aanstaande bezoek zegt de Amsterdamsche berichtgever van de *Köln. Zeit*: Het is wel eenigszins verrassend, dat men dezen dr. Paul zoo'n buitengewoon vertrouwen schenkt en zich vleit met de hoop, dat hij in minder dan geen tijd weer goed zal maken wat Castro heeft bedorven. Het was immers dezelfde dr. Paul, die als minister van buitenlandsche zaken de zeer onbehoorlijke telegrammen aan de regeering in Den Haag had gesteld, althans onderteekend en die van de klachten der Nederlandsche regeering niet de minste notitie nam, het althans niet de moeite waard achtte ze te beantwoorden. In alleg gevalle moet de snelle wisseling van overtuiging bij den afgezant, volgens welke hij thans afkeurt wat hij vroeger heeft verdedigd, wel aanleiding geven tot voorzichtigheid, want met de door eenige bladen medegedeelde persoonlijke verklaring van dr. Paúl, dat hij in werkelijkheid de geweldddadige maatregelen van Castro nooit heeft goedgekeurd, komt men niet ver.

Zal Castro naar Venezuela terugkeeren?

Naar aanleiding van berichten uit Amerikaansche bron, volgens welke de gewezen president Castro zoo noodig met geweld in zijn land zou terugkeeren, vroeg de *Temps* aan dr. Paul, welke houding het Venezolaansche gouvernement zou aannemen, indien Castro zou trachten in Venezuela te landen.

De heer Paul antwoordde als volgt:

„Ik geloof, dat generaal Castro zich niet daaraan zal wagen. Hij weet, dat er iets in Venezuela veranderd is en welk vertrouwen zijn succes van 1899 hem ook moge hebben geschonken in zijn ster en zijn genie, hij zal zich niet blootstellen aan een avontuur, waar hij groote kans zou loopen alleen te zullen staan.

„Ik heb in een vorig onderhoud verklaard, dat indien de generaal in Venezuela terug zou keeren, het Venezolaansche volk zou beslissen, maar ik ben zeker dat dit reeds een beslissing genomen heeft.

„Generaal Castro heeft overigens een welsprekend voorbeeld in generaal Parédes, die talrijke betrekkingen had in Venezuela en toch geen aanhang vond, toen hij daar landde. Aan zich zelven overgelaten, werd hij op last van Castro zelven op staanden voet ter dood gebracht.

„Ik wil niet zeggen, dat dat Castro's lot zou zijn, indien hij in Venezuela trachtte te landen. Onze wetten verzetten zich tegen zulke executiën. Maar het is zeker, dat de vice-president Gomez, die nu het hoofd van het uitvoerend gezag is, generaal Castro zou beschouwen als buiten de wet staande. Een voor zulk doeleinde door hem uitgerust gewapend schip zou beschouwd worden als een roofschip en indien de gewezen president er in zou slagen om in die omstandigheden in Venezuela te landen, zou hij gevaar loopen in de gevangenis te worden gezet.

„Maar overigens wil zoo'n expeditie in Venezuela komen, dan moet ze toch uit een of andere plaats vertrekken. En ik geloof niet, dat er een enkele regeering is, die niet besloten is om zich daartegen te verzetten. Bovendien, indien mijn regeering zou vernemen, dat generaal Castro een schip koopt en wapent, om met kracht van wapenen in Venezuela terug te keeren, dan zou zij de eerste zijn, om daarop de aandacht te vestigen van die mogendheden, waar zulke voorbereidingen zouden worden getroffen."

Dr. Paul voegt daaraan lachend toe, dat indien generaal Castro een jacht koopt, dit ongetwijfeld zal zijn om een pleizierreisje te maken en niet om Venezuela te veroveren.

Is Castro nog President?

Een medewerker van de *Figaro* heeft te Parijs den Venezolaanschen gezant dr. Paul gesproken. Deze zei, dat hij waarschijnlijk Dinsdag 19 Januari naar Nederland zou vertrekken. De minister van buitenlandsche zaken aldaar verlangt mij te spreken, zei Paul. Op dit oogenblik zijn de moeilijkheden met Nederland reeds geëffend.

De journalist vroeg aan dr. Paul, hoe het nu stond met de aanspraken van Castro; wien komt nu eigenlijk de titel van president toe?

Dr. Paul antwoordde: „Volgens de constitutie heeft Castro, voor tien jaren verkozen, het onbetwistbaar recht op den titel van president. Maar dat recht beteekent niets, want, eveneens volgens de constitutie, gaat alle bevoegdheid van den president te loor door het enkele feit, dat hij het grondgebied van Venezuela verlaat. De vicepresident is thans van rechtswege bekleed met de bevoegdheden van het presidentschap, wat het diplomatieke corps te Caracas dan ook heeft erkend.

„Aan dezen onregelmatigen toestand zal trouwens weldra een einde komen: In Mei komt het Venezolaansche congres bijeen en het staat vast, dat Castro alsdan weldra niet meer dan ex-president Castro zal zijn. Castro zal daar wel tegen protesteeren, maar hij weet, dat de openbare meening tegen hem is en dat het uit is met zijn dwingelandij."

De nieuwe Minister van Waterstaat.

De *Staatscourant* van 21 Januari behelst het volgende:

Bij Kon. besl. van 20 dezer is, met ingang van 21 dezer.

1o. de minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, de heer A. S. Talma, eervol ontheven van het tijdelijk beheer van het departement van Waterstaat, onder dankbetuiging voor de door hem in deze den lande bewezen diensten;

2o. benoemd tot minister van Waterstaat de heer mr. L. H. W. Regout, lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal.

De nieuwbenoemde minister van Waterstaat, mr. Regout, is gisterenavond om halfzeven per Staatsspoor uit Maastricht in de residentie aangekomen.

De minister is hedenvoormiddag door H. M. de koningin beëedigd en heeft ook reeds heden het beheer van het departement uit handen van den interimairen minister, den heer Talma, overgenomen.

De *Residentiebode* vindt door de benoeming van mr. Regout de door het overlijden van mr. Bevers opengevallen plaats zoo waardig mogelijk vervuld. Dit verdient een woord van waardeering en een gelukwensch.

Een woord van waardeering voor den nieuwen titularis aan Waterstaat, die, al toont hij vertrouwen in de regeering te bezitten, toch de ongewisse kans der periodieke verkiezingen heeft aangedurfd en daardoor een voornaam deel van den arbeid aan de twee fabrieken, waarvan hij medeëigenaar en bestuurder is, in den steek moest laten. Een gelukwensch aan de regeering, omdat zij de hand wist te leggen op een even kundig als veerkrachtig, op een even beginselvast als beleidvol man. Van het bezit der beide eerste eigenschappen toch heeft mr. Regout in hooge mate blijk gegeven door zich, wat men thans noemen kan, een dubbelen doctorstitel te verwerven, en wel in twee zoo geheel verscheiden en uiteenloopende vakken: doctor in de rechtswetenschap en civiel-ingenieur.

Waarlijk, er zijn redenen te over, om van dezen ingenieur, jurist, fabrikant, oud-gedeputeerde, oud-senator parlementariër en redenaar het allerbeste voor de leiding van onzen Waterstaat te wachten.

De *Telegraaf* zegt o. m. van den nieuwen minister van Waterstaat:

Eigenaardig is, dat op mr. Regout zelf volkomen van toepassing is het woord, door hem omtrent den pas overleden minister gebezigd: „een practisch man met streng commercieelen zin." Zijn welsprekendheid is groot. Hij is de beste spreker van de [Eerste] Kamer en zelfs in het Lagerhuis, waar verschillende oratorische sterren schitteren, zouden wij er weinige kunnen noemen, die zóó kalm, zóó boeiend, zóó zonder eenig aarzelen hun improvisaties voordragen.

Zelfs de belangrijkste redevoeringen spreekt hij voor de vuist uit. Vurig, maar niet hartstochtelijk, welsprekend, zonder in rhetorische phrasen te vervallen, is het een onverdeeld genot hem te hooren. Hij heeft zoowel den toon als den bouw van zijn zinnen volkomen in zijn macht: men hoort er als het ware de punctuatie in: maar alles wat hij zegt, is even zakelijk. Het is een opsomming van argumenten in smakelijken, aangenamen vorm. Zoo is de heer Regout, zoon van 'n geslacht met parlementair bloed in de aderen, man van commercieelen zin, heldere kop met nuchter verstand, beschikkend over een uitgebreide kennis van socialen en juridischen aard, een aantrekkelijke, levenskrachtige, sappige figuur in het stijve, trage, ouderwetsche beweeg en geleef van de Eerste Kamer, iemand van beteekenis geworden. Zijn verschijning in het openbare leven is steeds een succes geweest en zij is niet minder een belofte voor de toekomst. Een man als mr. Regout, die zich op betrekkelijk nog zoo jeugdigen leeftijd op het plan heeft weten te werken, waarop hij thans staat, zal nog veel invloed oefenen in het parlementaire leven van ons vaderland.

De *N. C.* ziet door de benoeming van mr. Regout tot minister het kabinet-Heemskerk versterkt. Alleen vraagt het, of de heer Regout niet nog beter voor Landbouw, Handel en

Nijverheid, het departement van den heer Talma, geschikt zou zijn geweest, dan voor Waterstaat. Ten slotte prijst het blad het redenaarstalent en het *savoir vivre* van den nieuwen minister.

Evenals Minister Bevers is ook de Mr. Regout Katholiek.

De jeugd en opvoeding van H. M. de Koningin.

Voor de eerste maal hebben wij een authentiek en aaneengeschakeld verhaal van de opvoeding en jeugd van H. M. de Koningin gekregen.

Het is geschreven door miss E. Saxton Winter, die gedurende tien jaren Engelsche gouvernante van Hare Majesteit als prinses is geweest, en wordt onder den titel: „*Educating Wilhelmina to be a Queen*", in eenige nummers van het „*Ladies Home Journal* gepubliceerd. De *Tel.* deelt een en ander uit het eerste stuk van het verhaal mee:

Opvoedster van een koninklijk kind.

„Het was in den nazomer van 1885", schrijft miss Winter, „dat ik, door een wederzijdsche vriendin werd voorgesteld aan de dame, door H. M Koningin Emma belast met het zoeken eener Engelsche gouvernante voor de jonge kroonprinses Wilhelmina, toen een kind van even over 5 jaar. Met overmatige geestdrift had ik altoos de hoop gekoesterd, dat het lot mij gunstig zou zijn en me een ernstige levenstaak ging verschaffen, waardoor ik in staat zou worden gesteld op de een of andere wijze mijn plaats onder de werkers der wereld in te nemen. Maar in mijn stoutste droomen had ik er nimmer op gerekend, nog eens de opvoedster van een koninklijk kind te zullen worden.

Na ernstig beraad aanvaardde ik het aanbod. En op 1 Januari 1886 werd ik officiel door Zijne Majesteit Koning Willem III als engelsche gouvernante van Zijn eenig kind aangesteld.

De strikte etiquette van het Hof vereischte natuurlijk, dat de Nederlandsche kroonprinses door een Harer eigen landsvrouwen geleid en bewaakt zoude worden. En Zij had toen al reeds als gouvernante een dame van een oud adelijk Nederlandsch geslacht.

De overeenkomst was, dat de Nederlandsche gouvernante en ik tezamen de verantwoordelijkheid over de prinses zouden hebben. Dat duurde twee jaar, waarna mijn collega huwde en het Hof verliet.

De zes-jarige kroonprinses.

Nadat miss Winter dan een en ander heeft medegedeeld over haar kennismaking met koning Willem, koningin Emma en de jonge prinses, hoe zij dadelijk door de „innige lieftalligheid en vrouwelijkheid van Koningin Emma werd ingenomen", en door de verschijning van de kleine prinses, „niet bepaald schoon, maar buitengewoon aantrekkelijk en met de traditioneele waardigheid en hooge vorming van het Huis van Oranje", en een groot deel van haar tijd aan het leeren der Nederlandsche taal wijdde, vervolgt zij:

De poppen.

„Van geen kind — zij het ook een koninklijk, dat met een verstandige moeder is gezegend,— mag verwacht of gevergd worden, reeds in het zesde jaar lessen te leeren. En de kleine Prinses had, toen ik bij haar kwam, juist zulk een gelukkig en eenvoudig leven als de meeste kinderen op dien verrukkelijken leeftijd, wanneer hun grootste verantwoordelijkheid de zorgen voor hun poppen betreft, en hun grootste verdriet, wanneer een dier lievelingen een hoofd of een der ledematen breekt.

„De Koningin hechtte groote waarde aan de manier, waarop haar kind met heur poppen omging, terecht geloovende, dat de eigenschap van beschermende teederheid, zoo noodzakelijk voor de volwassen vrouw, in kleine kinderen langzamerhand kan worden ontwikkeld door ze aan te moedigen hun poppen te hanteeren, behandelen en beschouwen, alsof het sterfelijke wezens zijn.

„Met het oog daarop had een jong Fransch meisje eenigen tijd deel van het Koninklijk Gezin uitgemaakt. Behalve de Prinses te leeren Fransch spreken, had zij een manier van spelen met de poppen ingevoerd, die uitermate verrukkelijk en een getrouwe voorstelling van het leven was. De zoogenaamde „kinderen" werden immer met hun juiste namen aangesproken. Zij hadden een groote woning voor zichzelf, gemeubileerd met alle mogelijke gemakken, en op zoo'n groote schaal, dat de „grooten" die met hun zorgen waren belast, zich zonder ongemak bewegen en het zoo prettig geschikte huisraad gebruiken konden. De kleine familie bestond uit knapen en meisjes van allerlei grootte en een schatje in lange kleeren. De zorgen voor hen namen een groot deel van den dag in beslag, zij werden naar bed gebracht en stonden op, gingen uit rijden of wandelen, speelden allerlei spelletjes, luisterden naar verhalen en hadden hun gewone maaltijden met evenveel ernst, alsof werd verwacht, dat zij werkelijk zouden eten, wat hun werd voorgezet.

„De gewone gang van het leven leende zich niet tot veel variatie, maar in den regel werd het eerste deel van elken morgen doorgebracht met de poppen, terwijl voor het middagmaal een wandeling of rijtoer door het Haagsche bosch werd gemaakt. 's Namiddags gingen we vaak naar een buitengoed (van de prinses Von Wied, aan den Scheveningschen weg?), of naar de duinen waar we een paar uren verkwikkende zeelucht genoten.

Kinder-visites.

„Als een eenig kind en met het oog op het publieke leven, dat later Haar deel zou worden, achtte de Koningin-Moeder het zeer wenschelijk, dat de prinses gewend werd met kinderen van haar leeftijd om te gaan. Vandaar, dat enkele achtermiddagen van de week gewijd werden aan de visite van kinderen van personen, aan het Hof verbonden, van Nederlandsche voornamen en van diplomaten. En dan was onbeperkte vroolijkheid en grappenmakerij aan de orde van den dag.

„Aangezien geen verschil van personen werd gedoogd en alle gasten vrije keuze hadden een stuk speelgoed naar hun zin te nemen, werd dat een voortreffelijke en volkomen natuurlijke manier, om het verlangen te wekken anderen te behagen, dat koningin Emma van Haar Kind wenschte.

Een paar matig gemeubilcerde groote vertrekken maakten blindemannetje, verstoppertje en vele andere spelen zeer gemakkelijk en de groote vreugde der gansche partij, de gemakkelijke omgang en de kreten van opgetogenheid, dat alles kon niet falen den toeschouwers te overtuigen, dat koninklijke kinderen evenveel pret als andere kinderen hebben. De vele dwaze verhalen, die door ter zake onwetende personen omtrent de eenzame jeugd, de statige en opgeblazen opvoeding en de pathetische afzondering der prinses werden uitgestrooid, wekten vaak een glimlach onder degenen, die „achter de schermen" zaten.

In Wildungen.

„De lage ligging en de vochtigheid van 't klimaat van Nederland maakte van tijd tot tijd een bezoek der Koninklijke Familie aan hoogere streken wenschelijk, waar Zij de officieele terughoudendheid harer positie kon afleggen. Een voorjaar, bijvoorbeeld, gingen we naar Wildungen, in Duitschland, in welk stadje met een schaars bevolkte omgeving, de koninklijke bezoekers zich zonder vertoon konden bewegen. De koningin benaamde daa lange uitstapjes door de bosschen, om wilde bloemen te zoeken, en de prinses en ik vergezelden Hare Majesteit dan immer. Een glanzende en geliefde ezel, „Gaizette", was altijd van de partij en droeg de Prinses kilometers ver, wanneer Haar voetjes vermoeid begonnen te worden".

Plagerijtjes.

„Op die talrijke uitstapjes door de bosschen vermaakten wij, mijn kleine pupil en ik, ons met eenige poppen-„kinderen" en tijdens het heetste deel van den dag lazen wij op een schaduwrijk plekje allerlei verhalen. Bij een dier gelegenheden drukte ik onwillekeurig mijn afkeer uit over een nijdige, kleine kever, waarvan er vele op onze boschplekje waren. Dat werd een ongelukkige bekentenis, want de jonge Prinses hield dol veel van plagen en was altijd op guitenstreekjes bedacht. Zij vatte terstond het plan op, mijn zakken met deze slaperige insecten te vullen en wachtte dan met onderdrukte opgewondenheid op het oogenblik van hun ontwaken. Het is moeilijk te zeggen wie daarvan het meest te lijden had, ik, wegens mijn wanhopigen afkeer, of de arme insecten in zoo'n vreemde gevangenschap. Maar de zakken met gonzend leven waren altijd een bron van groote vreugde voor de jeugdige uitvindster van de grap!"

Het prinsesje borduurt.

„Ofschoon leeren nog altijd achterwege bleef, moedigde ik de prinses toch aan zich van tijd tot tijd met Kindergartenwerk bezig te houden, terwijl koningin Emma Haar had geleerd met naald en vingerhoed om te gaan. Hare Majesteit stelde er veel prijs op een zin voor artistiek borduurwerk in haar dochter te hebben ontwikkeld en toonde een bijzondere verbeeldingskracht bij het uitdenken van allerhande aardige en nuttige dingen van geperforeerd leder gemaakt, die de prinses, onder Haar moeders leiding, met zijde kon borduren. Een ander geliefde tijdpasseering was prentjes uit te knippen en in een boek te plakken voor het kinderhospitaal.

„Op het Loo en elders werd al het mogelijke gedaan, het leven der jonge prinses met gezond vermaak zoo gelukkig als het maar kon, te maken, want dengenen, die voor Haar welvaart verantwoordelijk waren, stond reeds voor oogen, dat, naar alle waarschijnlijkheid, na verloop van enkele jaren Zij reeds zou worden geroepen tot de ernstige zorgen voor de welvaart der natie, en nog wel op een leeftijd, wanneer andere meisjes gewoonlijk een leven van zorgelooze vreugden beginnen."

Liefde voor dieren.

„Het was daarom en van den kant van liefderijke ouders heel natuurlijk, dat de Prinses slechts een wensch had uit te drukken, om dien, als er geen practische bezwaren waren, vervuld te krijgen. Eenen zomer kwam zij op het idee een geitje te hebben en spoedig werd daaraan voldaan. Twee aardige diertjes werden aangeschaft, en, versierd met roodlederen halsbanden en leidsels, aan hun koninklijke meesteres voorgesteld. Vooral voor de wandelingen werden ze zeer gewild en gaven aanleiding tot groote vreugde en veel lichaamsbeweging.

Een liefde voor viervoetige dieren en vogels was reeds op haar jeugdigen leeftijd een bijzonder kenmerk van het karakter der Prinses en werd in ruime mate aangewakkerd, aangezien Zij een groote gevederde familie had, die Haar uitsluitend bezit was en iederen morgen verwachtte door de hand harer meesteres te worden gevoed."

(*Wordt vervolgd.*)

LEZING

van den Weled. Gestr. Heer

A. E. RAMBALDO.

Een vrij talrijk en uitgelezen gezelschap Dames en Heeren woonden Zaterdag avond deze lezing bij in de bovenzaal der Sociëteit „De Gezelligheid." De Voorzitter der „Curaçaosche Maatschappij" opende de vergadering, stelde Spreker, Luitenant ter zee A. E. RAMBALDO aan de vergadering voor, en gaf aan Z.W.E.G. het woord.

Spreker begon zijne causerie met te zeggen, dat hij zich beperken zou tot eene populaire voordracht, gelijk hij dezelfde stof reeds elders behandeld had. Het was gebleken niet langer eene utopie te zijn, ook de lucht te bevaren. Nadat de mensch zich had meester gemaakt van land en zee, staat hij nu ook aan den vooravond het derde rijk te veroveren: de Lucht. En dat niet enkel met ballons maar ook met vliegmachines. Wellicht zullen de hoorders het nog beleven, dat men, om zich van de eene plaats naar de andere te begeven, gebruik zal maken van de lucht. Dat heeft veel voor. Men kan de vrije, rechte lijn dan volgen en heeft zich niet te storen aan zeeën, riffen, wegen of bergen. Men heeft het nu reeds gebracht tot 70 K.M. per uur. De veiligheid laat weinig meer te wenschen over. Wel is verleden jaar de fransche militaire ballon „Patrie" ontsnapt en zich gaan verliezen in onbekende streken. Doch als men het percent der ongelukken bij den aanleg van spoorwegen daarmee vergelijkt, valt de vergelijking uit in het voordeel der luchtvaart. Vijftien jaar geleden zou ook niemand geloofd hebben aan de toekomst der automobiel en nu? Na de welgeslaagde proefnemingen der gebr. Wright en van Farman heeft men het recht te voorspellen: dat de twintigste eeuw de eeuw zal zijn der luchtvaart.

Spreker behandelde eerst den gewonen ouden ballon, dien men bij alle nieuwere uitvindingen toch in eere moet blijven houden. Hij is noodig. 1o. Voor wetenschappelijk onderzoek der hoogere luchtlagen en voor standaard-opnemingen, 2o. Voor het vormen van bekwame luchtschippers, 3o. voor militaire opnemingen, 4o. voor 't overschrijden van hooge bergketenen (Spelterini), 5o. voor maritieme vaart (Cte. H. de la Vaulx), 6o. voor ontdekkings-reizen (André). (1) Dit laatste vooral zou voor Nederland van belang zijn voor het geografisch onderzoek van Nieuw-Guinea; daar over dat ontzaggelijke eiland in Juli en Augustus de Z. O. Passaat doorstaat met een kracht van 89-94°. 7o. voor doelvaarten, die uit wedstrijden bestaan; 8o. voor afstands- en duurvaarten (Kurth Wegener bleef 50 uren,— Scheidt 70 uren in de lucht en de la Vaulx van Parijs tot in het hartje van Rusland.)

Voor den Ballon, dien men in zekere windlagen wil brengen, waardoor hij, ofschoon vrij, toch eenigzins be stuurbaar wordt, gelden de volgende 3 wetten:

1ste Wet. Iedere ballon stijgt 80 M. wanneer hij met 1/100 van zijn totaal gewicht verminderd wordt, onafhankelijk van zijne grootte, inhoud of soort van vulling, of de hoogte waarop hij zich bevindt.

2e Wet. Iedere verandering van lucht-temperatuur van 1° verandert het vermogen van een ballon, zoo lang het een gevulde ballon is, tegengestelden zin met 1/1000, onafhankelijk van grootte, lengte en vulling M. a. w: de hoogte van elken ballon verandert 30 M. wanneer de luchttemperatuur 1° verandert, onafhankelijk van de grootte, gewicht, soort van vulling en de bereikte hoogte, zoolang de ballon een gevulde ballon is.

3e Wet. Een verandering van temperatuur van het ballongas van 1° verandert de stijgkracht voor een lichtgas-ballon met 1/400, en die voor een waterstofgas-ballon met 1/4000.

Daarna behandelde spreker den ballon voor militaire doeleinden of den kabelballon in zijne beide vormen van bol en vlieger. Vooral bij het beleg van Parijs in 1871 heeft de ballon uitstekende diensten bewezen om buiten de belegerde stad te komen. Na dien tijd is in Frankrijk ontstaan de *Flotte française aérienne de guerre*. Ook in Duitschland, vooral in België [Antwerpen, Luik, Namen], zelfs in de Balkanstaten, doet men daarmee militaire opnemingen van uit daarvoor bestemde stations. Ook voor *maritieme* doeleinden kan de ballon dienen b. v. om riffen te zien, die men lager staande niet ziet; door den ballon kan men komen tot globale exploratie van de riffen en hun aantal bepalen; ook zou men er onderzeesche booten mee kunnen signaleeren en onbekende vaarwaters in kaart breugen. [Men kan de proef op de som hebben door van af de hoogte van het fort Nassau in het Schottegat te zien.]

Nu kwam de bestuurbare ballon aan de beurt van bespreking. Waarom is die eerst in onze eeuw zoover gekomen? Omdat eerst onze tijd de lichte motoren heeft leeren kennen door de ontwikkeling der automobiel.

Voor den bestuurbaren ballon is noodig 1e geringe weerstand aan de lucht, daarom is de langgerekte vorm de beste, 2o. Stabiliteit, d. w. z. dat hij niet stampt, maar geleidelijk stijgt en vaststaat in de lucht. Een groote hinderpaal bij het welslagen dezer ballons was het wantrouwen en ongeloof der *outsiders*. Doch dat wordt gaandeweg minder in tegenwoordigheid der verkregen resultaten.

Er zijn drie types van bestuurbare ballon.

1. Het slappe type van Majoor Parceval te Berlijn.

2. Het halfslappe van Lebaudy in Frankrijk.

3. Het stijve type (d. i. met ribben of spanten van aluminium overtrokken met continental ballonstof.) van Graaf Zeppelin.

Ieder type heeft zijne voor- en nadeelen en zijne eigenaardigheden. (Spreker lichtte die met teekeningen op het bord toe.)

Spreker beschreef met geestdrift, die zich aan de hoorders mededeelde, eene opstijging van Graaf Zeppelin te Friedichshafen den 14n. Juli 1908, waarbij Spreker tegenwoordig was. Interressant waren de mededeelingen daaromtrent. O. a. verhaalde Spreker, dat de motor van den ballon altijd vooraf een heelen dag *full steam* beproefd wordt. Dan waren er nooit maukementen. Steeg de ballon echter in de lucht, dan liep of wel een as dadelijk heet, of er brak een schroef, of iets dergelijks. Lang wist men niet, waaraan dit toe te schrijven, tot men op de gedachte kwam, dat in horizontale ligging, de smeerolie uitstekend hare diensten deed, terwijl zij langzaam wegliep, zoo gauw de ballon een meer schuine ligging aannam. Nu was men er achter en defecten komen niet meer voor.

(Ondertusschen liet Spreker eene menigte fotografiën en afbeeldingen onder het publiek circuleeren, die een denkbeeld gaven van de opstijging van Graaf Zeppelin.)

Nu volgde eene korte pauze.

Na de pauze kwamen de *vliegmachines* of *aëromobielen* ter sprake.

Het eerst werd Liliënthal en zijne proeven herdacht. Hij was de eerste die volhield, dat iets wat zwaarder is dan de lucht zich toch kan verheffen. Hij nam zijne proeven bij Berlijn op een expres daarvoor opgerichten heuvel van 30 meter hoogte. Reeds aardig was hij op dreef, reeds 400 meter ver kon hij zich om hoog houden, op hoogst primitieve wijze stabiliteit aan zijn toestel gevend door zijne beenen naar voren en naar achteren te bewegen. Hij vond bij een van zijn proefnemingen in 1891 den dood; maar hij had school gemaakt vooral in Engeland en Frankrijk, waar men volgens Verbert *pas à pas, saut à saut, vol à vol* vooruit wilde en vooruit kwam. Spreker herdacht Santos Dumont, Ellenhammer, (een Deen, die een dag vroeger opsteeg), de Gebroeders Orville en Wilbur Wright en den Hauptman Hildebrandt.

Hier vertoonde Spreker aan het publiek een zeer duidelijk diagram van den voortgang der vliegkunst in de laatste jaren: eerst zeer langzaam stijgend, daarna jaren van stilstand en dan in eens zeer snel stijgende jaren tot op de hoogte, waarop we nu zijn.

Spreker kwam nu tot het onderzoek der hoogere luchtlagen, dat vooral voor Nederland van zooveel gewicht is. Nederland toch is het land van Prof. Buys Ballot, den vader der tegenwoordige meteorologie. Nederland heeft dus een naam hoog te houden. Duitschland staat daarin tegenwoordig vooraan. Curaçao blijkt zeer geschikt voor dat onderzoek door middel van vliegerwaarnemingen.

Dat onderzoek der hoogere luchtlagen kan geschieden 1°. Met Ballons, waarmede menschen zich in de lucht begeven. 2°. Met *Ballons-sondes* d. i. met ballons, die zelfregistreerende instrumenten in de lucht brengen. 3° Met *Ballons-pilotes*, om de richting en de snelheid van den wind te onderzoeken. 4°. Met kabel- en vliegerballons en 5°. met vliegers.

Waar genoegzame wind is, (en die is op Curaçao zoo goed als altijd) kunnen zulke vliegers uitstekende diensten bewijzen. Spreker toonde aan het publiek zulk een vlieger; (men zou hem doosvlieger kunnen noemen), en legde zijn samenstel uit. Deze vlieger en zeventien andere waren aan Spreker afgestaan door het Ministerie van Landbouw in Nederland, om daarmede en met de bijbehoorende instrumenten aan boord van H. Ms. „de Ruyter" proeven te nemen, in zooverre de dienst zulks toeliet.

Deze ingebruikgeving van vliegers en instrumenten door de Nederl. Regeering was een gevolg van een aanbieding der Duitsche Regeering, die gratis alles voor die waarnemingen wilde afstaan, op voorwaarde, dat de bevindingen het eerst zouden worden medegedeeld in het jaarboek van het Observatorium te Lindenberg. Dat zou natuurlijk voor de eer van Nederland jammer geweest zijn; want nu reeds had spreker ontdekkingen gedaan, die eene zoo goed als vaststaande theorie aan het wankelen brengen, nl. dat de passaatwind niet hooger gaat dan 1800 M. Hier echter was hem door zijn vlieger reeds gebleken, dat de passaat hier boven de 1800 Meter eer sterker dan zwakker is en dat daar alles behalve windstilte heerscht. Met den vlieger gaat een toestel omhoog, dat bevat: een cylinder, wiens as in de vier uren door middel van een uurwerk zich rond beweegt en waarop de bijbehoorende instrumenten hunne resultaten zelf registreeren. Deze instrumenten zijn: 1. Een barograaf. 2. Een Thermograaf. 3. Een Hygrograaf, (welke werkt door middel van een bundeltje vrouwenhaar, dat zeer gevoelig is voor vochtigheid) en 4o. Een anemograaf of windsnelheid-meter. Deze instrumenten worden vóór de oplating zoo nauwkeurig mogelijk geijkt, zoodat vergissingen vrijwel uitgesloten zijn.

Het hier te verkrijgen resultaat bestaat voornamelijk 1o. in het verkrijgen van nuttige aanwijzingen voor de lucht-circulatie en 2o. In het zoeken naar een middel om den landbouw te helpen. 't Is een feit, dat zich hier boven het eiland cumuli nimbus verzamelen, die zich aan de leizijde van het eiland in de zee ontlasten. Dat komt, omdat de uitstraling van warmte uit het eiland, veroorzaakt door het branden der zon, de wolken omhoog jaagt. Een kleine schok in die wolken, veroorzaakt door een vast lichaam, zou den regen hier doen vallen. Is zulks mogelijk? Spreker durft het niet verzekeren; maar ook niet, dat het *a priori* onmogelijk is; want die wolken bevinden zich in labiel of wankelend evenwicht; een kleine schok zou dat evenwicht kunnen verstoren. Daarom is het de moeite waard de onderzoekingen voort te zetten. Dat is voor het droge Curaçao een levensquaestie.

Spreker eindigde met de Aeronautiek in al hare vormen aan te bevelen in de belangstelling van allen. Hij stelde België, waar zeer veel in die richting door Regeering en particulieren gedaan wordt, ten voor-

(1) Spreker meende, dat André's ongelukkig afgeloopen tocht reeds te voren veroordeeld en hopeloos was, *a.* omdat hij onzeker was van den zuidelijken wind, dien hij noodig had en *b.* omdat de luchtlagen in sommige streken geheel anders zijn. Daarom stond bij velen vooraf vast, dat André's tocht mislukken moest. Maar André was er de man niet naar een eens opgevat plan te laten varen. Hij zette door en kwam om.

beeld. Een jaar geleden is ook in Nederland eene Vereeniging voor de luchtvaart opgericht en Spr. is lid van het hoofdbestuur. Deze vereeniging zoekt steun ook in de Koloniën van Nederland, en hij hoopt met het oog op het groote belang, dat Curaçao er bij heeft, dat deze kleine maar sympathieke Kolonie niet zal nalaten dien steun te verleenen. (Daverend applaus.)

Namens de aanwezigen bracht de Heer CHAPMAN den Spreker dank voor zijn hoogst belangrijke causerie en sloot de vergadering, waarna de Heer RAMBALDO het persoonlijk compliment van den HEG. Heer Gouverneur en Vrouwe DE JONG VAN BEEK EN DONK en vele voorname aanwezigen in ontvangst te nemen had.

Wij gelooven in den geest der leden van de Cur. Maatschappij te spreken, wanneer wij hier het voorstel meenen te mogen doen, dat deze Landbouw-vereeniging toetrede als buitengewoon of als beschermend Lid der Nederlandsche Vereeniging tot bevordering der luchtvaart.

Misschien dat ook andere vereenigingen en particulieren zich dan gedrongen zullen gevoelen dit voorbeeld te volgen. Curaçao zal er slechts bij kunnen winnen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Gebeden voor H. M. de Koningin.

Tot de verschillende Hoofden der Kerkelijke Gemeenten in Nederland werd gericht het volgende schrijven van den Raad van Ministers, 30 December geteekend door den tijdelijken voorzitter, mr. Th. Heemskerk.

„De Raad van Ministers houdt zich overtuigd, dat de heuchelijke tijding, welke op 22 December ter kennis van het Nederlandsche volk is gebracht, in alle oorden des lands stof tot diepgevoelde erkentelijkheid zal hebben gegeven. Het spreekt van zelf, dat velen en ook vele kerken behoefte zullen gevoelen, H. M. de Koningin, met het oog op Hare blijde en ernstige verwachtingen in hunne gebeden te gedenken. Zij zullen daartoe gedrongen worden door de groote liefde welke zij der Koningin en Harer Majesteits Huis toedragen.

„Van deze zijde bezien, zou er voor de Regeering geen aanleiding tot bemoeiing daarmede bestaan. Daar nochtans de hoogste Staatsbelangen, zoowel met het behoud van H. M.'s leven en gezondheid als met de geboorte van een troonopvolger gemoeid zijn, acht de Raad van Ministers het plichtmatig, met het oog daarop de voorbeden der kerken te vragen. Aan Gods zegen is alles gelegen en de Raad van Ministers zal dan ook de voorbeden der kerken op den hoogsten prijs stellen, dit te meer waar hij overtuigd is, dat de innerlijken drang daartoe toch reeds bestond en aanvankelijk tot uiting is gekomen.

„Het moge den Raad van Ministers vergund zijn, daartoe uwe medewerking te verzoeken."

Z. D. H. Mgr. VAN BAARS heeft voorgeschreven, dat op Zon- en Feestdagen na het gebruikelijk gezongen *Gebed voor de Koningin* met het volk drie *Onze Vaders* en *Wees Gegroet's* zullen worden gebeden.

Huldeblijk aan de Koningin.

In de Nederlansche Bladen verscheen de navolgende mededeeling van den particulieren secretaris van H. M. de Koningin:

Hare Majesteit de Koningin heeft mij gemachtigd bekend te maken, dat Hare Majesteit ten zeerste is getroffen door de blijken van liefde en verknochtheid, welke H. M. van alle zijde des lands geworden, in verband met verwachte heugelijke gebeurtenis en dat H. M. de geschenken van de verschillende zich daartoe gevormd hebbende comité's ten hoogste waardeert;

dat H. M. het echter zoude betreuren, indien onder de gegeven omstandigheden, waarin zulke dringende eischen worden gesteld aan de particuliere liefdadigheid belangrijke bedragen voor deze geschenken werden besteed, waar toch voor H. M. de vriendelijke bedoeling der gevers hoofdzaak is;

dat het H. M. daarom veel genoegen zoude doen, indien het mogelijk ware een gedeelte der gelden ingezameld voor dit doel eene bestemming te geven ten behoeve van liefdadige instellingen."

Voor het Koningskind.

Allerwegen vormden zich in Nederland Comité's om Hare Majesteit ter gelegenheid van de geboorte van Haar Kind een huldeblijk aan te bieden.

De geschenken zijn te veel om op te noemen.

Men vindt er onder: zilveren en gouden servies voor het Koningskind, een gouden rammelaar, een wieg, een wagen met kanten kleeren en kleeden etc. etc.

Met sympathie begroeten wij het Damescomité, dat ook op Curaçao voor het zelfde doel gelden in ontvangst zal nemen.

De Curaçaönaars zijn zeer Koningsgezind, zij vereeren Hunne beminde Koningin met aanhankelijke liefde.

Van harte zal een ieder zijn gaven willen offeren uit hoogachting voor onze Vorstin.

Jammer, dat de droeve tijdsomstandigheden den meesten niet zullen veroorloven zoo veel tegeven als zij wel zouden willen.

Wij vreezen daarenboven een weinig, dat Curaçao, wegens den verren afstand, als het hinkende paard te veel achteraan zal komen.

Daarom handelen wij misschien in de geest van velen, als wij het volgend plan beleefdelijk ter overweging voorleggen aan het hooggeachte Damescomité.

Men bepale zich uit luitend tot het innen van bijdragen der hoogste ambtenaren en voornaamste particulieren.

Men verzoeke in Nederland aan een der hoog adelijke Dames, van het Hof, bijv. op den dag der geboorte van het Koningskind, Moeder en Kind een bloemenhulde te brengen namens Curaçao, en bij het eerstvolgend Sint Nicolaasfeest geve men dan, ter eere van het Koningskind, een groot Kinderfeest.

Het succes der Dames wordt hierdoor, volgens onze meening, ten volle verzekerd en door in dezen geest te werken handelen wij meer overeenkomstig de armoedige omstandigheden onzer Kolonie, waarvoor nog steeds liefdegaven inkomen uit Nederland, en voldoen tevens aan het verlangen van Hare Majesteit zelve, die gaarne een klein bewijs van sympathie in ontvangst wil nemen, maar de gaven liefst bestemd zag voor een weldadig doel.

Het Curaçaosche Weerbaarheidskorps

Zondag, half negen had de aangekondigde jaarlijksche wedstrijd plaats, bijgewoond door den Gouverneur der kolonie, die vergezeld was van zijn adjudant, en door de Commandanten van Hr. Ms. *de Ruyter* en *Gelderland*, den Kapitein-commandant der troepen, eenige officieren der marine en een 30tal schutters.

De Gouverneur opende met een prachtschot van 12 punten.

De Scherpschutter JAN HOYER won den eereprijs, geschenk van den HE.G. Heer Gouverneur, alsmede den 1sten prijs der Vereeniging met 44 punten in 5 schoten.

De Scherpschutters J. F. G. DE WINDT en L. PIETERSZ wonnen respectievelijk den 2den en den 3den prijs met 41 en 40 punten in 5 schoten.

Amerika, Venezuela en Nederland.

In Washington is men erg verbaasd, dat Nederland twee oorlogsschepen uit de West liet terugkeeren op een oogenblik, dat het verloop der besprekingen nu juist niet zoo erg vlot meer ging en zelfs staakte. Niemand kan thans voorspellen welk een wending de dingen nemen zullen, en Nederland kon alle vijf zijn schepen wel eens noodig hebben.

De Venezolaansche Bank.

Het deed ons goed uit *El Imparcial* te vernemen, dat de Heeren RIVAS, FENSOHN & Co, voorheen Agenten der Bank van Venezuela, weder als zoodanig werden aangesteld, en dat de Heeren S. E. L. MADURO & SONS, tijdelijk daarmede belast, krachtig hebben medegewerkt tot deze billijke en rechtmatige benoeming. Opnieuw een goede oplossing van een onplezierige moeilijkheid met Venezuela!

Onderwijs.

Met voldoening zagen wij, dat ditmaal geen vreemdeling, maar een Curaçaonaar, de Heer M. M. RÖMER belast werd met het geven van onderwijs in de Spaansche taal aan de Hendrik- en Wilhelmina-school alhier. Moge de tijdelijke benoeming spoedig definitief worden.

Postspaarbank.

In December werden f 3,430.11½ ingebracht, f 2,80103½ terug gehaald.

Een jubilé.

Zaterdag, 20 Febr. a. s. zal de broodbakkerij *El Gallo Cojo* op Pietermaai 25 jaar bestaan. De eigenaar J. WELHOUS deed alles om zijn zaak tot bloei te brengen en heeft reeds een succursaal moeten openen.

Met groote tevredenheid mag hij op de afgeloopen 25 jaar terugzien.

Uit Suriname.

Met genoegen zagen wij, dat de bacoven-export toch langzamerhand vooruitgaande is.

Van af 2 Januari d. j. werden verscheept 6753, 11389, 11900, 10710 bossen.

* *
*

Tot en met den 20sten Januari hebben zich in het geheel 32 gevallen van gele koorts voorgedaan in onze Zuster-kolonie; 8 lijders overleden, de 24 overigen herstelden.

Visch op ijs.

Dr. P. J. VAN BREEMEN heeft een uitvoerig, goed gedocumenteerd rapport uitgebracht over de middelen, die er toe zullen kunnen bijdragen om de belangen van de visscherij in deze kolonie te bevorderen, dat wil zeggen, om de visscherij uitgebreider te maken en meer loonend.

1o. Verkoop van versche visch tusschen de Curaçaosche eilanden onderling, of op de kust.

In beide gevallen zal *in den regel* ijs noodig wezen zelfs om de visch gedurende het vervoer van het eene eiland naar het andere frisch te houden. Zonder ijs zou het slechts bij uitzondering kunnen gelukken, wanneer n. m. alle omstandigheden medewerken, dus wanneer er geen windstilte is, of geen tegenwind heerscht, wanneer het overbrengen des nachts geschieden kan, enz.

Dat vervoer van visch zou kunnen geschieden door:

a. Een vervoermiddel, dat over een koelruimte, die door eigen machinerie afgekoeld wordt, beschikt. Inrichting en onderhoud is echter te kostbaar.

b. Door de visch op ijs te bewaren. Daartoe zal het noodig wezen ijs, in de fabriek op Curaçao vervaardigd, naar Aruba en Bonaire te brengen, om aldaar de visch in ijs te kunnen verpakken en over te voeren.

(Zocals men weet, werd deze methode een tijd lang toegepast door een Curacaonaar, die met de stoomboot ijs naar Aruba bracht, daar visch kocht, in ijs verpakte en hierheen bracht.)

„In een gematigd klimaat als dat van de landen rondom de Noordzee is in de heete zomerdagen zelfs de kleine visscherij vaak gedwongen ijs voor het goedhouden van de vangst te gebruiken. Hoeveel dringender is dan niet de eisch om ijs te benutten in een klimaat als dit, waar de zonnestralen nog veel feller werken dan zij op hoogere breedten gedurende de hondsdagen ooit kunnen doen."

„Zelfs al wenscht men zich alleen te beperken tot het op ijs vervoeren van die groote visschen, die zoo dicht bij Aruba gevangen zijn, dat zij daar versch aan wal gebracht worden, dan is een *geregelde* handel (deze bijvoeging sluit de onmisbare voorwaarde voor bijvend succes in) onmogelijk bestaanbaar, zonder dat er op Aruba, de plaats van uitvoeren op Curaçao, als plaats van invoer, een eenvoudige inrichting voor handen is, waarin de visch zoo noodig of wenschelijk bij lage temperatuur tijdelijk opgeslagen kan worden. Op Aruba is zij noodig, omdat een voldoende hoeveelheid niet steeds verkrijgbaar is onmiddellijk voor het vertrek van de boot, die het verkeer tusschen de eilanden onderhoudt, en men gedwongen kan zijn al naar de omstandigheden een of meer dagen van te voren visch op te koopen. Op de plaats waar de visch verkocht zal worden, kan het voorkomen, dat de eigenaar den verkoop niet dadelijk na aankomst van de visch bewerkstelligen kan en voor geldelijk verlies alleen bewaard kan blijven door zijn waar tijdelijk in een afgekoelde ruimte te bergen.

Bovendien behoeft de uitvoer uit Aruba niet tot Curaçao beperkt te blijven. Ligt het niet op den weg van een ondernemend man dien ijsvisch naar de tegenoverliggende kust uit te voeren? De overtocht van Curacao uit duurt niet lang bij stoombootverkeer en bij zorgvuldige inpakking zal de visch geen schade lijden en een frisch uiterlijk behouden. Maar een koelkamer op Curaçao om de visch in te bewaren, als overlading moet plaats hebben, doch niet onmiddellijk kan geschieden, is onontbeerlijk.

Bij een handel in ijsvisch, zooals die zich op onze eilanden zou kunnen ontwikkelen, behoeft de visch niet anders dan voor betrekkelijk korten tijd in het koelhuis bewaard te worden. Er bestaat een geregeld verkeer tusschen de eilanden onderling en tusschen deze en de vaste wal en de hoeveelheid aangebrachte visch zal wel nooit zoo overvloedig worden, dat er maanden met de afzet gemoeid zijn. Maar het tijdsverloop, dat tusschen vangst en verkoop ligt, zal zeker vaak een of twee weken bedragen, waarbij, zooals boven reeds medegedeeld werd, een bewaren bij een temperatuur van 0°C (32°F) noodzakelijk is. Daarvoor is dan de aangewezen weg *niet* om een lokaal in zijn geheel op dien graad afgekoeld te houden, maar om de visch omhuld door kunstsneeuw in kisten met goed isoleerende wanden in een lokaal te plaatsen, dat zelf zooveel mogelijk tegen uitstraling en tegen verwarming van buiten af beschermd is. Men regelt de hoeveelheid aan te brengen koude dan steeds naar de hoeveelheid visch, die afgekoeld moet blijven en werkt dus zoo zuinig mogelijk, terwijl aan den andere kant bereikt wordt, dat de temperatuur in het lokaal zelve op lager peil blijft dan er buiten.

Tot het in het leven roepen van een geregelde handel in ijsvisch zijn alzoo noodig:

een koelhuisje op Aruba om het ijs, voor de verzending vereischt, te bergen, terwijl het tevens gelegenheid moet bieden versche visch gedurende eenige dagen op ijs te bewaren;

een koelhuisje op Curacao (in Willemstad) tot bewaring van visch; als ijsdepôt behoeft dit niet dienst te doen, daar ijs steeds van de fabriek betrokken kan worden;

goed geïsoleerde verzendkisten; of wel een geïsoleerd ruim in het schip, dat de geregelde verbinding tusschen de eilanden onderhoudt.

Met het oog op de vrij aanzienlijke kosten, die de bouw van goed geïsoleerde koelruimten vereischt, waardoor het particulier initatief tot het doen van de eerste degelijke stappen in de nieuwe richting zeker niet aangemoedigd zal worden, wenscht het Bestuur der kolonie hen, die blijk geven zich op den uitvoerhandel van ijsvisch ernstig te willen toeleggen, zooveel mogelijk en noodig te steunen en het meent dit in de eerste plaats te kunnen bereiken door over te gaan tot de inrichting van koelhuisjes, waar particulieren tegen een matige vergoeding gelegenheid vinden hun vischwaar en hun ijs in goeden staat te bewaren.

Dr. VAN BREEMEN bespreekt ook nog een tweede punt: Verkoop van geconserveerde visch. Daar dit conserveeren hier vooralsnog niet geschiedt, en de koelruimten daarvoor noodig, aanmerkelijk grooter en dus kostbaarder zijn, laten wij dit tweede punt voorloopig buiten beschouwing.

Wanneer de proef voorloopig alleen zal bestaan in het oprichten van kleine koelhuisjes van Gouvernementswege en het ijs en de isoleerkisten door de ijsvischverkoopers zullen moeten worden aangeschaft is de risico zoo groot niet,

Het is slechts de vraag, of de ijsvisch voor Curaçao en de eilanden niet te duur zal worden. Het zal echter dezen en genen wel wat waard zijn *geregeld* visch te kunnen krijgen, wanneer men dat verlangt. Tot dusverre kon men daar nooit vast op rekenen. Als de onkosten niet te hoog loopen kan een inrichting waar geregeld visch te krijgen is wel levensvatbaar zijn.

We spreken nu nog alleen van de consumptie in de kolonie zelf, van export naar Venezuela verwachten wij niet veel. De onkosten van transport en invoerrechten, vreezen wij, zullen de concurrentie met Venezolaansche visschers niet goed mogelijk maken.

Voor Curaçao.

In het Januari-nummer van *Neerlandia*, orgaan van het A. N. V., deden de Heeren Dr. J. BOEKE en Luitenant J. A. SNIJDERS JR., Vertegenwoordigers voor de Groep „Ned. Antillen" een oproep om steun voor Curaçao, dat wel in beter omstandigheden verkeert dan een paar maanden geleden, maar toch nog hulp behoeft, daar het zich niet zoo plotseling kan herstellen. Nog maanden zal de armoede gevoeld worden door velen.

* *
*

In dat zelfde Januari-nummer van *Neerlandia* lazen wij, dat de Curaçao-avond in Den Haag na aftrek van kosten heeft opgebracht f 1102.15.

In het geheel is nu door het A. N. V. ontvangen f 8179.81½.

* *
*

Door het comité tot het verleenen van steun aan de inwoners van Curaçao, te Den Helder gevormd, is met Hr. Ms. Utrecht nog f 365 verzonden. In het geheel bracht dit Comité dus de voor Den Helder zeer belangrijke som van f 1035 bijeen.

Een warm woord van oprechten dank voor de groote sympathie, zoo algemeen in Nederland betoond, mag hier wel gesproken worden uit naam der velen. die zoo uitstekend geholpen waren met deze ruime giften.

De Goede God vergelde onzen Weldoeners.

Koloniale Raad.

Maandagavond heeft de Koloniale Raad eene vergadering gehouden ter verkiezing van drie candidaten, wegens de periodieke aftreding van de leden A. G. STATIUS MULLER, J. SUTHERLAND en J. MÖLLER.

Alle 13 leden waren tegenwoordig.

Voor de vacature A. G. STATIUS MULLER:

Als *eerste* candidaat: A. G. STATIUS MULLER werd gekozen.

Als *tweede* candidaat: J. C. B. FORBES.

Voor de vacature J. SUTHERLAND

Als *eerste* candidaat: J. SUTHERLAND.

als *tweede* candidaat M. BOOM, na eene herkiezing tusschen de Heeren F. J. A. VAN DEN DONK en M. BOOM

Voor de vacature J. MÖLLER.

Als *eerste* candidaat: J. MÖLLER.

als *tweede* candidaat: C. S. GORSIRA JPEz, na eene herkiezing tusschen de Heeren J. H. VAN DER LINDE SCHOTBORGH en C. S. GORSIRA JPEz.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen zijn in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

80 ratten en
625 muizen.

Moederland en Koloniën.

Toen in 1906 het herdrukte Koloniaal Programa van de in hoofde genoemde Vereeniging voor de Oost-Indische bezittingen, met de toelichtingen, werd uitgegeven, werd in het voorbericht de verwachting uitgesproken, dat eene programma voor onze koloniën in Amerika niet lang op zich wachten. Dit heeft zoo niet mogen zijn. De pogingen door het bestuur in het werk gesteld, om van bevoegde hand een ontwerp te verkrijgen, dat tot grondslag zou kunnen strekken voor verdere beschouwingen en beraadslagingen, mochten eerst met succes bekroond worden, nadat de heeren dr. C. Lely, D. H. Havelaar en J. H. J. Hamelberg zich bereid hadden verklaard een commissie te vormen tot het samenstellen van een concept. Dank zij deze gewaardeerde bereidvaardigheid, heeft thans een Ontwerp-Programma voor onze Amerikaansche koloniën, het licht gezien.

Het voornemen bestaat het verder verloop der zaak te regelen, zoo als voor de vaststelling van het Oost-Indisch prpgramma heeft plaats gehad. Het ontwerp zal dus niet alleen aan de leden van „Moederland en Koloniën" toegezonden worden, maar ook aan niet-leden, op wier oordeel bijzonder wordt prijs gesteld,

Dankbtuiging.

In dank ontvangen van den *K. W. I. M.* een nieuwe tijdtafel voor het vertrek harer booten van Januari-Juni.

Draadlooze telegrafie.

Het Fransche oorlogsschip dat te Messina lag om aan de slachtoffers hulp te verleenen, had een draadlooze telegrafie-verbinding met den Eiffeltoren te Parijs kunnen bewerken en zoo kon de bevelvoerende commandant van het schip ieder oogenblik den Franschen minister van marine inlichtingen geven omtrent het reddingswerk der Franschen matrozen. Als men bedenkt dat de afstand tusschen Messina en Parijs ongeveer 1850 K.M. is, zal men wel inzien dat de draadlooze-telegrafie bij die gelegenheid een groot succes verworven heeft.

Het oplaten van vliegers aan boord van de Ruyter.

Naar aanleiding van het verzoekschrift, door het hoofdbestuur van de *Ned. vereeniging voor luchtvaart* aan den minister van marine aangeboden, het welk door dezen ter behandeling werd in handel gesteld van den minister van landbouw heeft de heer Rambaldo, naar in het orgaan der vereeniging wordt gemeld, van den secretaris-generaal van laatstgenoemd departement het navolgende schrijven ontvangen dato 31 October 1908:

Naar aanleiding van het ter zijde aangehaald adres heb ik de eer U mede te deelen, dat heden de hoofddirecteur van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut te de Bilt door mij is gemachtigd tot het aanschaffen van de noodige instrumenten en verdere hulpmiddelen tot het doen van vliegerwaarnemingen aan boord van Hr. Ms. pantserschip „de Ruyter" en deze aan u in bruikleen af te staan onder de nader aan u door dr. van Everdingen mede te deelen voorwaarden,"

Het eerste Luchtvaartpark.

Bijna bij de poorten van Parijs, nl. te midden der vlakte, die zich tusschen Javisy en Savigny sur Orge uitstrekt, heeft een maatschappij een geweldig luchtvaartpark aangelegd. Het is iets grooter dan de groote renbanen te Longchamps, in elliptischen vorm aangelegd met een baan van 3 K.M. Op de tribunes kunnen 7000 personen plaats nemen.

Het Panama-kanaal.

In den Amerikaanschen Senaat is voorgesteld $ 500.000.000 beschikbaar te stellen voor den bouw van het Panama-kanaal. Dat is $ 365 millioen meer dan de tot dusver beschikbaar gestelde som.

Hobkins, de voorsteller van deze verhooging der Panama-credieten, is een verklaard tegenstander van het plan voor een kanaal zonder sluizen.

EERSTE KAMER

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1907. (160)

Bij het afdeelingsonderzoek betreffende dit wetsontwerp werd er met nadruk op gewezen, dat blijkens de telken jare terugkeerende verhoogingen op de artikelen der koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao, de oorspronkelijke begrooting blijkbaar zeer onnauwkeurig wordt opgemaakt. Met klem werd tegen deze wijze van werken opgekomen. Het budgetrecht der Staten-Generaal wordt er volkomen illusoir door, daar men later, als eenmaal de oorspronkelijke artikelen zijn goedgekeurd, wel verplicht is de ,verhoogingen toe te staan.

Men drong er dan ook op aan, dat in het vervolg de oorspronkelijke ramingen met meer zorg zullen geschieden.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 29 December 1908.

Bij de openbare behandeling van dit Ontwerp sprak de heer IDENBURG, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! In het Eindverslag, dat door de Commissie van Rapporteurs over dit wetsontwerp is uitgebracht, wordt een klacht herhaald, die reeds meermalen onder mijn aandacht is gekomen, namelijk over onnauwkeurigheid in het opmaken van de koloniale begrootingen. Even vaak als die klacht mij bereikt heeft heb ik getracht haar althans in het juiste licht te plaatsen door te wijzen op de groote moeilijkheden die verbonden zijn aan het opmaken van koloniale begrootingen, zooveel tijd vóór den aanvang van het dienstjaar waarvoor zij moeten gelden. Ik wil gaarne, wat te dien opzichte ook nu weder in deze Kamer is opgemerkt, onder de aandacht brengen van het koloniaal gouvernement en daarbij de hoop uitspreken, dat het een weg zal vinden om nauwkeuriger te ramen, ofschoon toch wel nooit die graad van zuiverheid te dien opzichte kan worden bereikt die door de Volksvertegenwoordiging waarschijnlijk wordt gewenscht.

De beraadslaging wordt gesloten en het *wetsontwerp* zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

(*Handelingen*)

VENEZOLANIA.

Londen, 21 Januari.— Berichten uit Port-of-Spain (Trinidad) melden dat de 30% additioneele rechten voor goederen uit de Antillen nog niet zijn afgeschaft. Sir Vincent Corbett, de Engelsche gezant te Caracas, heeft van zijne Regeering instructies gekregen om op de afschaffing aan te dringen. Engeland beschouwt deze additioneele rechten als een schending van bestaande verdragen. Het Ministerie van Buitenl. Zaken heeft bericht gekregen van de komst van Dr. Paúl te Londen in de volgende week. De afschaffing dier rechten wordt beschouwd als zoo ernstig, dat men op de komst van Dr. Paúl niet gewacht heeft, om instructies dienaangaande te zenden aan den gezant te Caracas.

Caracas, 26 Januari (via Trinidad).— De onderhandelingen tusschen Mr. Buchanan en het Venezolaansche Gouvernement betreffende eene regeling der moeilijkheden tusschen de twee landen kwamen gisteren tot een volslagen stilstand op sommige punten in het ontwerp-protocol, en men gelooft, dat de onderhandelingen zullen gestaakt worden totdat de Ver. Staten hunne bewering wijzigen, dat de eischen van de N. York en Bermudez Compagnie en de Orinoco Corporatie aan een scheidsgerecht moeten onderworpen worden.

Deze bewering beschouwt Pres. Gomez als onrechtvaardig en misplaatst, dewijl Mr. Buchanan niet aan scheidsgerecht wil onderwerpen als voorbereidende punten, de vragen over de geldigheid der uitspraken van de Venezolaansche gerechtshoven, de toewijzingen van de gemengde commissies, of de medeplichtigheid van de New-York en Bermudez-Compagnie in de revolutie van Matos.

Advertentien.

St. Thomaskring.

Maandag 15 Februari a. s. gewone vergadering. AANVANG HALF ACHT.

De Directeur,
P. fr. R. J. C. WAHLEN.

DE ONDERGETEEKENDEN hebben de eer hierbij ter algemeene kennis te brengen, dat zij zich gevormd hebben tot eene commissie, die zich voorstelt van uit de kolonie Curaçao aan Hare Majesteit de Koningin, in verband met de te verwachten heugelijke gebeurtenis in het Vorstelijk Huis, een blijk van eerbiedige hulde en liefde te doen geworden in den vorm van een in de kolonie veruaardigd gelegenheidsaandenken; zij stellen zich gaarne beschikbaar tot het in onvangst nemen van de bijdragen van allen, die zich voor het genoemde doel bij haar wenschen aan te sluiten en verzoeken beleefd die bijdragen uiterlijk vóór 1 Maart te mogen ontvangen.

Bij dragen uit St. Martin, Saba, en St. Eustatius zullen tot na aankomst der eerstvolgende scheepsgelegenheid van daar worden ingewacht.

Curaçao, 9 Februari 1909.

E. M. DE JONG VAN BEEK & DONK STERN.
SARAH L. MADURO HENRIQUEZ.
H. STATIUS MULLER FERGUSON.
G. VAN HECKING COLENBRANDER VLIELANDER HEIN.
J. VON HOMBRACHT AECKERLIN.
F. BOOM.
L. CAPRILES.
M. ELLIS.
C. EVERTSZ.
C. FERGUSON.
R. MADURO LOPEZ.
R. E. L. MADURO.
L. MEIJER.
C. MYERSTON.
E. STEUR.

„Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid."

Hierbij hebben wij de eer, aan het Publiek in 't algemeen, en aan den Handel in 't bijzonder, mede te deelen: dat op de Algemeene Vergadering onzer Vereeniging, gehouden den 27sten dezer, herkozen werd voor het volgende jaar als Bestuurder der

„ALPARGATERIA COOPERATIVA"
EN VAN DE
Curacaosche Touwslagerij „DE RUYTER"

de Heer J. C. de Pool, en als Bestuurder van de Afdeeling:

Verschilende Bedrijven van Nijverheid

de Heer J. C. Palm, voor denzelden termijn.

Curaçao, 28 Januari 1909.

Namens het Bestuur,
CHARLES V. LIEDER,
President.

JOHAN A. DANIA,
Secretaris.

Jacobo C. de Pool

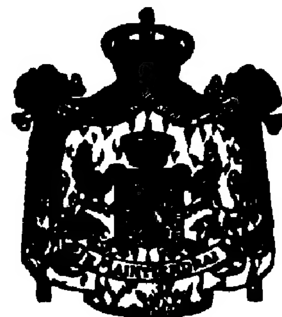
heeft de eer te berichten, dat hij volgens mededeeling der „Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid" dit jaar wederom zal optreden als Bestuurder der „Alpargateria Cooperativa" en van de Curaçaosche Touwslagerij de Ruyter, van voormelde Vereeniging.

J. Camilo Palm

heeft de eer te berichten, dat hij, volgens mededeeling der "Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid" dit jaar zal optreden als Bestuurder der Afdeeling „Verschillende bedrijven van Nijverheid" van voormelde Vereeniging.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,
HOFPHOTOGRAFEN
VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden
BEKROOND
te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eere medaille, 1904.

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

TOT onze groote droefheid overleed te Deventer den 7n. Januari l.l., na een korte ongesteldheid, zacht en kalm, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten, onze geliefde en goede Moeder, Behuwd- en Grootmoeder:

Mevr. de Wed. Grada van den Beld
Geb. Zuithof.

Uit aller naam
Wed. M. v. D. BELD
Geb. VLIERS.

LONGMAN & MARTIN

NEW YORK, U. S.

Venta Por Las

Almace

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO